

คู่มือป้องกันและระงับอัคคีภัย

สำนักงานพิพิธภัณฑ์เกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน)

จัดทำโดย : นายธงชัย บุญมา ตำแหน่ง เจ้าหน้าที่จัดการทั่วไป ปฏิบัติการระดับสูง

เดือน พฤศจิกายน พ.ศ. 2569

คำนำ

อัคคีภัยเป็นภัยที่สามารถเกิดขึ้นได้จากความประมาท ความบกพร่องของระบบไฟฟ้า การจัดเก็บวัสดุที่ติดไฟง่าย การใช้เครื่องใช้ไฟฟ้าไม่เหมาะสม หรือปัจจัยอื่นที่เกี่ยวข้อง ซึ่งอาจก่อให้เกิดความสูญเสียต่อชีวิต ทรัพย์สิน เอกสารสำคัญ ระบบงาน ตลอดจนพื้นที่จัดแสดงและทรัพยากรที่มีคุณค่า ของสำนักงานพิพิธภัณฑ์เกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน)

สำนักงานพิพิธภัณฑ์เกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน) จึงจัดทำคู่มือป้องกันและระงับอัคคีภัยฉบับนี้ขึ้น เพื่อใช้เป็นแนวทางในการเตรียมความพร้อม ป้องกัน ระงับเหตุ อพยพบุคลากรและผู้มาใช้บริการ ตลอดจนฟื้นฟูภายหลังเกิดเหตุ โดยกำหนดบทบาท หน้าที่ และขั้นตอนการปฏิบัติให้มีความชัดเจนและสามารถนำไปใช้ได้จริง คู่มือฉบับนี้จัดทำโดยยึดโครงสร้างจากคู่มือป้องกันและระงับอัคคีภัยที่แนบเป็นต้นแบบ ซึ่งประกอบด้วยการปฏิบัติก่อนเกิด ระหว่างเกิด และภายหลังเกิดอัคคีภัย รวมถึงแผนตรวจตรา แผนอบรม แผนรณรงค์และป้องกัน แผนดับเพลิง แผนอพยพ และแผนบรรเทาทุกข์

สารบัญ

1. หลักการและเหตุผล	หน้า 1
2. วัตถุประสงค์	หน้า 1
3. ขอบเขต	หน้า 2
4. คำจำกัดความ	หน้า 2
5. กฎหมายหลักที่เกี่ยวข้องกับสำนักงานพิพิธภัณฑ์ เกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน)	หน้า 3
6. กรอบการปฏิบัติแผนป้องกันและระงับอัคคีภัย	หน้า 4
7. Flow chart ขั้นตอนและระบบป้องกันอัคคีภัยอาคารสำนักงานพิพิธภัณฑ์ เกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน)	หน้า 4
8. แผนตรวจตรา	หน้า 5
9. แผนการอบรม	หน้า 5
10. แผนรณรงค์และป้องกันอัคคีภัย	หน้า 6
11. แผนการดับเพลิง	หน้า 6 - 7
12. แผนอพยพ	หน้า 7 - 11
13. แผนบรรเทาทุกข์	หน้า 12
14. ภาคผนวก ก แบบฟอร์มรายงานผล	หน้า 13 - 14
15. ภาคผนวก ข แบบตรวจตราความปลอดภัยด้านอัคคีภัย	หน้า 15
16. ภาคผนวก ค แบบประเมินผลการฝึกซ้อม	หน้า 16 -17
17. ภาคผนวก ง แบบกำหนดผู้รับผิดชอบและหน้าที่	หน้า 18
18. ภาคผนวก จ ความรู้เกี่ยวกับไฟและการใช้ถังดับเพลิง	หน้า 19

หลักการและเหตุผล

อัคคีภัยเป็นภัยพิบัติที่สามารถเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา และหากขาดการป้องกันหรือการตอบโต้เหตุอย่างเป็นระบบ อาจส่งผลกระทบต่อชีวิตและความปลอดภัยของบุคลากร ผู้เข้าชม ผู้มาติดต่อราชการ ผู้รับบริการ ผู้ปฏิบัติงานภายนอก ตลอดจนทรัพย์สิน อาคารสถานที่ ระบบสาธารณูปโภค เอกสารราชการ และทรัพยากรที่เกี่ยวข้องกับภารกิจ ของสำนักงานพิพิธภัณฑ์เกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน) หรือ พกฉ.

พกฉ.มีทั้งพื้นที่สำนักงาน พื้นที่จัดแสดง พื้นที่เรียนรู้ พื้นที่กิจกรรม พื้นที่บริการประชาชน พื้นที่เก็บวัสดุและอุปกรณ์ ตลอดจนพื้นที่ภายนอกที่มีผู้ใช้บริการหมุนเวียน จึงจำเป็นต้องมีระบบป้องกันและระงับอัคคีภัยที่เหมาะสมกับลักษณะพื้นที่และภารกิจขององค์กร

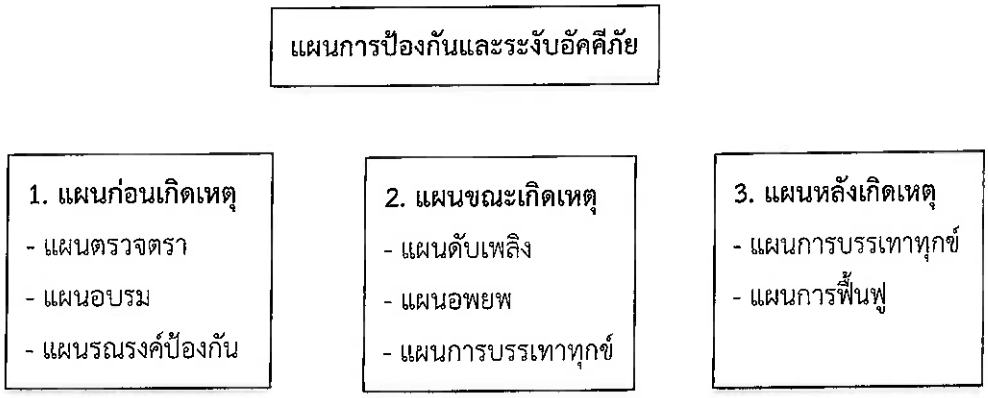
ดังนั้น จึงจัดทำคู่มือฉบับนี้เพื่อให้บุคลากรทุกระดับมีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถปฏิบัติได้อย่างถูกต้องเมื่อเกิดเหตุ รวมทั้งใช้เป็นกรอบสำหรับการตรวจตรา การอบรม การรณรงค์ การฝึกซ้อม และการปรับปรุงแผนอย่างต่อเนื่อง โดยรายละเอียดเฉพาะพื้นที่ เช่น จุดเสี่ยง จุดรวมพล เส้นทางหนีไฟ จุดตัดระบบไฟฟ้า และรายชื่อผู้รับผิดชอบ ต้องจัดทำจากการสำรวจพื้นที่จริงของสำนักงานพิพิธภัณฑ์เกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน) หรือ พกฉ. ก่อนนำคู่มือไปใช้

วัตถุประสงค์

1. เพื่อใช้เป็นแนวทางการปฏิบัติของบุคลากรและผู้เกี่ยวข้องเมื่อเกิดอัคคีภัย
2. เพื่อป้องกันและลดความสูญเสียต่อชีวิต ร่างกาย ทรัพย์สิน และการดำเนินงานของสำนักงาน
3. เพื่อลดความเสี่ยงและขจัดปัจจัยที่อาจก่อให้เกิดอัคคีภัย
4. เพื่อเตรียมความพร้อมด้านบุคลากร อุปกรณ์ ระบบแจ้งเหตุ และการอพยพ
5. เพื่อกำหนดบทบาท หน้าที่ และสายการบังคับบัญชาในการระงับเหตุให้ชัดเจน
6. เพื่อใช้เป็นกรอบในการฝึกซ้อม ประเมินผล ทบทวน และปรับปรุงแผนอย่างต่อเนื่อง

ขอบเขต

แผนป้องกันและระงับอัคคีภัยฉบับนี้ ใช้สำหรับพื้นที่สำนักงานพิพิธภัณฑ์เกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน) หรือ พกฉ. โดยครอบคลุม บุคลากร ประชาชนที่มาใช้บริการ

คำจำกัดความ

บุคลากร หมายถึง ผู้บริหาร เจ้าหน้าที่ ที่ได้รับการบรรจุหรือแต่งตั้งตามข้อบังคับของสำนักงานพิพิธภัณฑ์เกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน) หรือ พกฉ. และบุคลากรจ้างเหมาบริการ ซึ่งปฏิบัติงานสนับสนุนภารกิจของสำนักงานฯ ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับหลักเกณฑ์และวัตถุประสงค์ของเอกสารที่นำไปใช้

ประชาชน หมายถึง บุคคลทั่วไปที่เข้ามาใช้บริการ เข้าชมแหล่งเรียนรู้และนิทรรศการ หรือเข้ามาติดต่อประสานงานกับสำนักงานพิพิธภัณฑ์เกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน) ทั้งในลักษณะส่วนบุคคลและเป็นหมู่คณะ โดยครอบคลุมบุคคลทุกช่วงวัยและทุกกลุ่มอาชีพ

พื้นที่เสี่ยง หมายถึง พื้นที่ที่มีโอกาสเกิดหรือขยายตัวของอัคคีภัย เช่น ห้องไฟฟ้า ห้องเก็บวัสดุ พื้นที่ประกอบอาหาร พื้นที่จัดเก็บวัสดุติดไฟง่าย หรือพื้นที่ที่มีการใช้เครื่องจักร/อุปกรณ์ที่ก่อความร้อน

จุดรวมพล หมายถึง สถานที่ปลอดภัยที่กำหนดให้ผู้ที่อพยพออกจากอาคารมารวมตัว ตรวจนับ และรายงานตัว

ผู้พบเหตุ หมายถึง บุคคลแรกที่พบเห็นควัน เปลวไฟ กลิ่นไหม้ หรือสัญญาณผิดปกติและมีหน้าที่แจ้งเหตุโดยเร็ว

ฝ่ายสื่อสาร/ประสานงาน หมายถึง ผู้รับผิดชอบการรับแจ้งเหตุ ประกาศแจ้งเตือน ติดต่อผู้บริหาร หน่วยงานภายในและหน่วยงานภายนอก

ฝ่ายอพยพ หมายถึง ผู้รับผิดชอบนำบุคลากร ประชาชน และผู้มาติดต่อออกจากพื้นที่ตามเส้นทางหนีไฟและไปยังจุดรวมพล

ฝ่ายดับเพลิง หมายถึง ผู้ที่ผ่านการฝึกอบรมและได้รับมอบหมายให้ใช้อุปกรณ์ดับเพลิงเบื้องต้น โดยต้องคำนึงถึงความปลอดภัยและไม่เข้าเสี่ยงเกินขีดความสามารถ

ฝ่ายรักษาความปลอดภัย หมายถึง ผู้รับผิดชอบควบคุมพื้นที่ กั้นเขตอันตราย อำนวยความสะดวกแก่รถดับเพลิงและหน่วยงานภายนอก

ผู้บัญชาการเหตุการณ์ หมายถึง ผู้บริหารหรือผู้ได้รับมอบหมายให้สั่งการภาพรวมเมื่อเกิดเหตุฉุกเฉิน

กฎหมายหลักที่เกี่ยวข้องกับสำนักงานพิพิธภัณฑ์
เกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน)

กฎหมายหลัก

1. พระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. 2550

เป็นกฎหมายหลักในการบริหารจัดการสาธารณภัย ซึ่งรวมถึงอัคคีภัย โดยกำหนดบทบาทของหน่วยงานของรัฐและผู้มีอำนาจในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

ประเด็นที่เกี่ยวข้อง: การจัดทำแผน การประสานหน่วยงานภายนอก และการเตรียมความพร้อมรับเหตุเพลิงไหม้

2. กฎกระทรวงเกี่ยวกับการป้องกันและระงับอัคคีภัย พ.ศ. 2555 และฉบับที่ 2 พ.ศ. 2561

เป็นกฎหมายด้านความปลอดภัยในการทำงานที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการป้องกันอัคคีภัยในสถานที่ทำงาน โดยเฉพาะอาคารสำนักงานที่มีลูกจ้างปฏิบัติงาน

ประเด็นที่เกี่ยวข้อง: ระบบป้องกันอัคคีภัย อุปกรณ์ดับเพลิง ทางหนีไฟ การฝึกอบรม และการฝึกซ้อมดับเพลิงและอพยพหนีไฟ

3. พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 และกฎกระทรวงที่เกี่ยวข้อง

เป็นกฎหมายที่กำหนดมาตรฐานด้านความมั่นคงแข็งแรงและความปลอดภัยของอาคาร รวมถึงการป้องกันอัคคีภัย

ประเด็นที่เกี่ยวข้อง: ระบบความปลอดภัยอาคาร ทางออกและทางหนีไฟ ระบบแจ้งเหตุเพลิงไหม้ และการตรวจสอบอาคารตามประเภทและเงื่อนไขที่กฎหมายกำหนด

4. พระราชบัญญัติความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน พ.ศ. 2554

กำหนดหน้าที่นายจ้างในการจัดให้มีสภาพแวดล้อมการทำงานที่ปลอดภัย และดำเนินการตามมาตรฐานด้านความปลอดภัยในการทำงาน

ประเด็นที่เกี่ยวข้อง: การจัดการความเสี่ยง การอบรมบุคลากร การจัดหาอุปกรณ์ป้องกัน และการกำกับดูแลความปลอดภัยของผู้ปฏิบัติงาน

5. พระราชบัญญัติจัดตั้งองค์การมหาชน พ.ศ. 2542 และกฎหมายจัดตั้ง สำนักงานพิพิธภัณฑ์เกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน) หรือ พกฉ.

เป็นกรอบด้านสถานะ อำนาจหน้าที่ และการบริหารจัดการขององค์การมหาชน โดยควรพิจารณาควบคู่กับข้อบังคับ ระเบียบ และคำสั่งภายในของสำนักงาน

ประเด็นที่เกี่ยวข้อง: การมอบหมายหน้าที่ การจัดสรรงบประมาณ การกำกับดูแลอาคารสถานที่ และความรับผิดชอบของผู้บริหาร

กรอบการปฏิบัติแผนป้องกันและระงับอัคคีภัย

คู่มือกำหนดการดำเนินงานเป็น 3 ระยะ ได้แก่

1. การปฏิบัติก่อนเกิดอัคคีภัย — ตรวจตราความเสี่ยง อบรม เตรียมอุปกรณ์ รณรงค์ เตรียมเส้นทางหนีไฟ จุดรวมพล และฝึกซ้อม

2. การปฏิบัติระหว่างเกิดอัคคีภัย — แจ้งเหตุ ประเมินสถานการณ์ ระงับเพลิงเบื้องต้น ประกาศเตือน อพยพ ประสานหน่วยงานภายนอก และควบคุมพื้นที่

3. การปฏิบัติภายหลังเกิดอัคคีภัย — ควบคุมพื้นที่ สำรวจความเสียหาย ตรวจสอบผู้ได้รับผลกระทบ ทรัพย์สินและเอกสาร รายงานเหตุ ฟื้นฟู และทบทวนแผนโครงสร้างหลักของคู่มือประกอบด้วย 6 แผน ได้แก่ แผนตรวจตรา แผนการอบรม แผนรณรงค์และป้องกันอัคคีภัย แผนการดับเพลิง แผนอพยพ และแผนบรรเทาทุกข์ ซึ่งสอดคล้องกับสารบัญและโครงสร้างของคู่มือต้นแบบ

Flow chart ขั้นตอนและระบบป้องกันอัคคีภัย
สำนักงานพิพิธภัณฑ์เกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน)

1. แผนตรวจตรา

แผนตรวจตรามีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจและค้นหาความเสี่ยงด้านอัคคีภัยอย่างสม่ำเสมอ และขจัดสาเหตุหรือสภาพที่อาจทำให้เกิดเพลิงไหม้ โดยต้นแบบกำหนดให้ตรวจแหล่งเชื้อเพลิง วัตถุอันตราย/ติดไฟง่าย แหล่งความร้อน ก๊าซหรือสารไวไฟ อุปกรณ์ดับเพลิง เส้นทางหนีไฟ และอุปกรณ์เตือนภัย

รายการตรวจตราที่เหมาะกับ พกฉ.

- ระบบไฟฟ้า สายไฟ ปลั๊กพ่วง ตู้ไฟฟ้า และการใช้เครื่องใช้ไฟฟ้า
- ห้องเก็บวัสดุ คลังพัสดุ วัสดุจัดนิทรรศการ และวัสดุที่ติดไฟง่าย
- ห้องเครื่อง ห้องระบบ และพื้นที่ที่มีอุปกรณ์ให้ความร้อน
- พื้นที่ประกอบอาหารหรือพื้นที่จำหน่ายอาหาร (ถ้ามี)
- อุปกรณ์ดับเพลิง ตู้สายฉีดน้ำ ระบบแจ้งเหตุ และไฟฉุกเฉิน
- ป้ายทางหนีไฟ ประตูหนีไฟ และเส้นทางอพยพต้องไม่มีสิ่งกีดขวาง
- พื้นที่จัดแสดงและพื้นที่กิจกรรมต้องมีทางออกและทางเดินที่ปลอดภัย
- บันทึกข้อบกพร่องและแจ้งผู้รับผิดชอบเพื่อแก้ไขโดยเร็ว

ความถี่และการรายงาน

ให้กำหนดผู้รับผิดชอบตรวจตราในแต่ละพื้นที่ ตรวจตามรอบที่สำนักงานกำหนด และจัดทำรายงานผลการตรวจตรา โดยกรณีพบอุปกรณ์ชำรุดหรือสภาพไม่ปลอดภัยให้แจ้งผู้บังคับบัญชาและหน่วยงานที่รับผิดชอบแก้ไขทันที

2. แผนการอบรม

จัดอบรมให้บุคลากรมีความรู้เกี่ยวกับการป้องกันและระงับอัคคีภัย โดยต้นแบบกำหนดหัวข้อหลัก ได้แก่ แผนป้องกันและระงับอัคคีภัย การดับเพลิงขั้นต้นและการใช้อุปกรณ์ การอพยพหนีไฟ และการปฐมพยาบาลเบื้องต้น

- ความรู้เกี่ยวกับสาเหตุและการป้องกันอัคคีภัย
- การใช้ถังดับเพลิงและอุปกรณ์ดับเพลิงอย่างปลอดภัย
- การแจ้งเหตุและการสื่อสารในภาวะฉุกเฉิน
- การอพยพบุคลากร ผู้เข้าชม และผู้มีข้อจำกัดด้านการเคลื่อนไหว
- การช่วยเหลือเบื้องต้นและการประสานหน่วยแพทย์/กู้ชีพ
- การฝึกปฏิบัติและการประเมินผลหลังการอบรม

ควรจัดให้มีการอบรมหรือทบทวนความรู้เป็นประจำอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง และประเมินผลทุกครั้งเพื่อใช้ปรับปรุงการดำเนินงาน

3. แผนรณรงค์และป้องกันอัคคีภัย

มุ่งสร้างจิตสำนึกให้บุคลากรทุกระดับมีส่วนร่วมในการป้องกันอัคคีภัย โดยต้นแบบใช้กิจกรรม 5 ส. การประชาสัมพันธ์ความรู้ ป้ายเตือน และสื่อออนไลน์เป็นเครื่องมือสำคัญ

- รณรงค์ตรวจสอบและปิดเครื่องใช้ไฟฟ้าก่อนเลิกงาน
- จัดทำสื่อประชาสัมพันธ์เรื่องการใช้ถังดับเพลิงและการเอาตัวรอดจากเหตุเพลิงไหม้
- ติดป้ายห้ามกีดขวางถังดับเพลิง ทางหนีไฟ และประตูหนีไฟ
- จัดกิจกรรม 5 ส. และกำจัดวัสดุเหลือใช้ที่เป็นเชื้อเพลิง
- ประชาสัมพันธ์เส้นทางหนีไฟและจุดรวมพลให้บุคลากรและผู้เกี่ยวข้องทราบ
- ทบทวนบทเรียนจากเหตุการณ์หรือข้อบกพร่องที่ตรวจพบ

4. แผนการดับเพลิง

แผนการดับเพลิงใช้เป็นแนวทางในการแจ้งเหตุ ประเมินสถานการณ์ ระงับเพลิงเบื้องต้น และยกระดับการตอบโต้เหตุเมื่อเพลิงไม่สามารถควบคุมได้ โดยต้นแบบแบ่งระดับเหตุเป็นเพลิงเล็กน้อย ขั้นปานกลาง ขั้นรุนแรง และเพลิงสงบ

แนวทางปฏิบัติเมื่อพบเหตุ

1. ผู้พบเหตุ ตะโกนแจ้งเตือนหรือกดอุปกรณ์แจ้งเหตุ (ถ้ามี) และแจ้งผู้รับผิดชอบทันที
2. แจ้งตำแหน่งเกิดเหตุให้ชัดเจน ได้แก่ อาคาร/พื้นที่ ชั้น ห้องหรือบริเวณ สาเหตุที่ทราบ และชื่อผู้แจ้ง
3. หากเป็นเพลิงขนาดเล็กและผู้ปฏิบัติมีความพร้อม สามารถใช้ถังดับเพลิงที่เหมาะสมเข้าระงับเหตุ โดยต้องมีทางหนีอยู่ด้านหลังและไม่เข้าเสี่ยงต่อชีวิต
4. ปิดประตูหรือกั้นพื้นที่เท่าที่ทำได้อย่างปลอดภัยเพื่อจำกัดควันและการลุกลาม
5. หากไม่สามารถควบคุมเพลิงได้ ให้หยุดการดับเพลิงและเข้าสู่แผนอพยพ พร้อมประสานหน่วยงานภายนอก
6. ห้ามกลับเข้าอาคารเพื่อเก็บทรัพย์สินหรือเอกสารเมื่อมีการประกาศอพยพ

บทบาทหลัก

ทีม/ผู้รับผิดชอบ	หน้าที่หลัก
ผู้พบเหตุ	แจ้งเหตุและให้ข้อมูลตำแหน่งเกิดเหตุ
ฝ่ายสื่อสาร/ประสานงาน	รับแจ้งเหตุ แจ้งผู้บริหาร ประกาศเตือน และประสานหน่วยงานภายนอก
ฝ่ายดับเพลิง	ใช้ถังดับเพลิงหรืออุปกรณ์ที่เหมาะสมเฉพาะเมื่อปลอดภัยและได้รับการฝึก
ฝ่ายอพยพ	นำคนออกจากพื้นที่ตามเส้นทางหนีไฟ ตรวจค้นพื้นที่เท่าที่ปลอดภัย และนำไปยังจุดรวมพล
ฝ่ายรักษาความปลอดภัย	กั้นพื้นที่ อำนวยความสะดวกให้รถดับเพลิง/หน่วยกู้ภัย และควบคุมการเข้าออก
ผู้บัญชาการเหตุการณ์	สั่งการภาพรวม ยกระดับแผน และยกเลิกแผนเมื่อเหตุสงบ

5. แผนอพยพ

แผนอพยพมีวัตถุประสงค์เพื่อรักษาชีวิตและความปลอดภัยเป็นลำดับแรก โดยต้องกำหนดเส้นทางหนีไฟ จุดรวมพล ผู้รับผิดชอบประจำพื้นที่ และวิธีตรวจนับบุคลากรและผู้เข้าชมให้ชัดเจน

หลักปฏิบัติ

- อพยพตามเส้นทางที่กำหนด ไม่ใช้ลิฟต์ในกรณีเกิดเพลิงไหม้
- เดินอย่างเป็นระเบียบ ไม่วิ่ง ไม่ย้อนกลับเข้าอาคาร และปฏิบัติตามคำสั่งของผู้ควบคุมการอพยพ
- ช่วยเหลือผู้สูงอายุ ผู้พิการ เด็ก หรือผู้ที่ต้องการความช่วยเหลือเป็นพิเศษตามความเหมาะสม
- เมื่อถึงจุดรวมพล ให้รายงานตัวและตรวจนับจำนวนบุคลากร/ผู้เข้าชม/ผู้มาติดต่อ
- หากพบผู้สูญหายหรืออาจติดค้างในอาคาร ให้แจ้งผู้บัญชาการเหตุการณ์เพื่อประสานหน่วยกู้ภัย ห้ามบุคลากรกลับเข้าไปค้นหาเอง

จุดรวมพลและเส้นทางหนีไฟของ พกฉ.

ให้กำหนดจากการสำรวจพื้นที่จริงและจัดทำแผนผังติดตั้งในทุกอาคาร/พื้นที่ โดยกรอกข้อมูลในภาคผนวก ฉ ก่อนประกาศใช้

จุดรวมพลที่ 1 : ลานเสาธงด้านหน้าอาคารสำนักงานพิพิธภัณฑ์เกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน) (กรณีเกิดเหตุที่อาคารสำนักงาน)

จุดรวมพลที่ 2 : ลานใบไม้ด้านหน้าพระบรมรูป พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทร มหาวชิราลงกรณ พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว (กรณีเกิดเหตุที่กลุ่มอาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 9 อาคาร)

จุดรวมพลที่ 3 : หน้าอาคารเรือนพัก 1 (กรณีเกิดเหตุที่อาคารเรือนพักอาศัย)

เส้นทางหนีไฟหลัก : บันไดหนีไฟทางด้านทิศตะวันออก (อาคารสำนักงาน)
: เส้นทางออกอาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 1
: บันไดหนีไฟเรือนพักอาศัย 1 และ 2 ทางด้านทิศตะวันออก และทิศตะวันตก
: บันไดหนีไฟเรือนพักอาศัย 3 ทางด้านทิศเหนือ

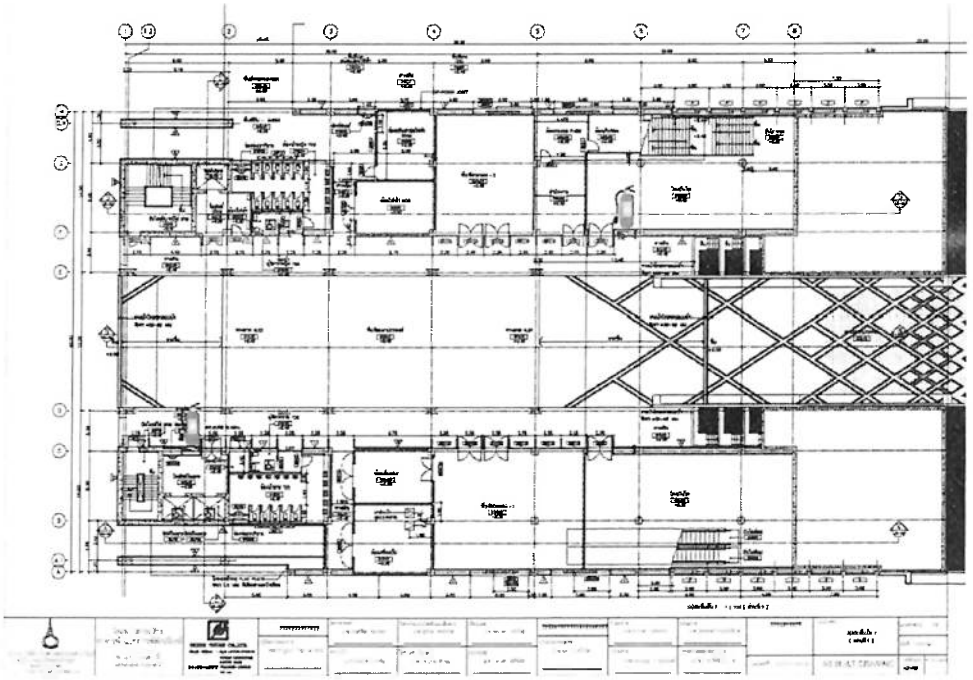
เส้นทางหนีไฟสำรอง : บันไดหนีไฟทางด้านทิศตะวันตก (อาคารสำนักงาน)
: เส้นทางออกสะพาน 9 -10
: บันไดหนีไฟเรือนพักอาศัย 1 และ2 ทางด้านทิศตะวันออก และทิศตะวันตก
: บันไดหนีไฟเรือนพักอาศัย 3 ทางด้านทิศใต้

จุดตัดไฟฟ้าหลัก/ระบบที่เกี่ยวข้อง : ห้องควบคุมไฟฟ้าอาคารสำนักงาน บริเวณชั้น 1 ของอาคารสำนักงานพิพิธภัณฑ์เกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน)
: ห้องจ่ายไฟฟ้ากลุ่มอาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 9 อาคาร (กลุ่มอาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 9 อาคาร)
: ห้องจ่ายไฟฟ้าอาคารเรือนพัก (อาคารเรือนพักอาศัย)

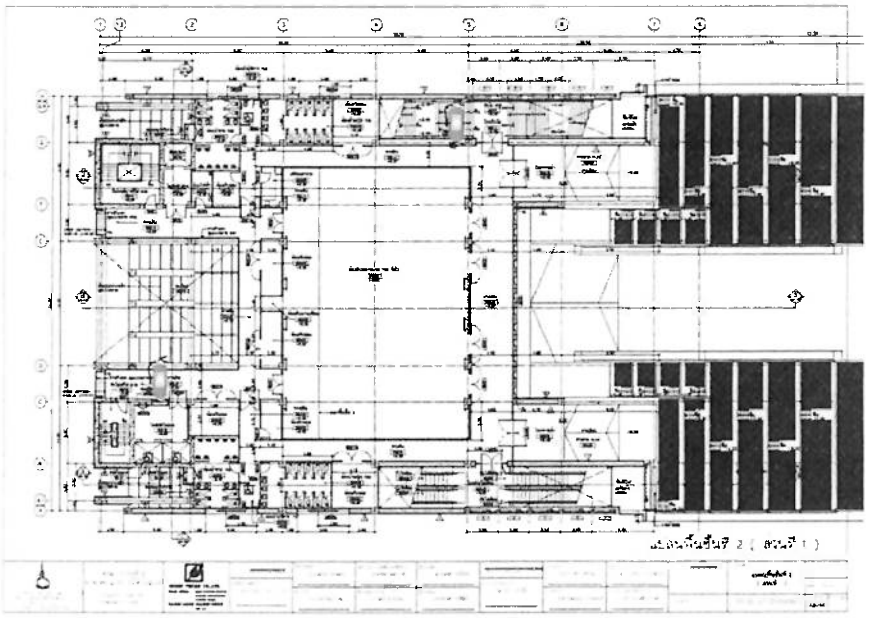
ตำแหน่งถังดับเพลิง/ตู้สายฉีดน้ำ

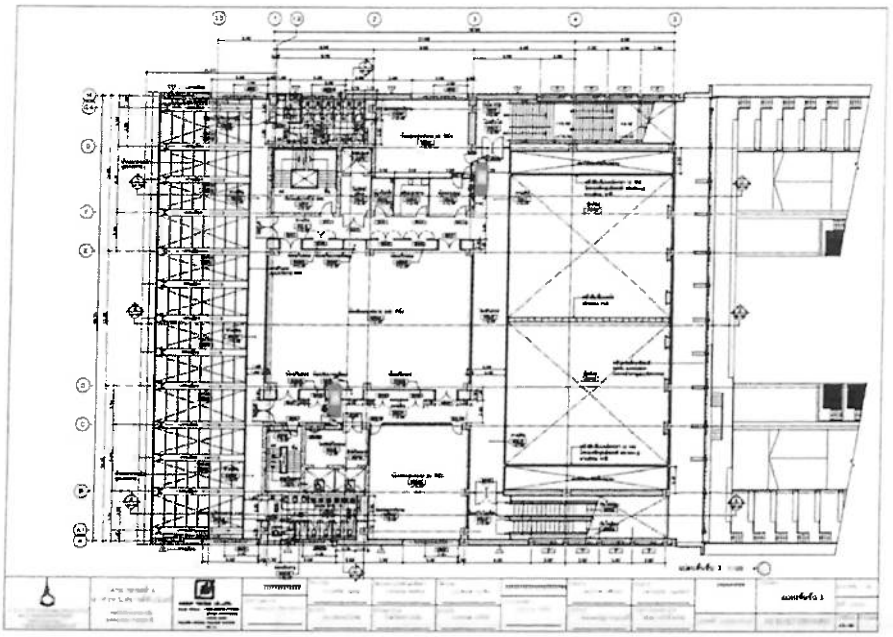
ตู้ดับเพลิงของอาคารสำนักงานพิพิธภัณฑ์เกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน)

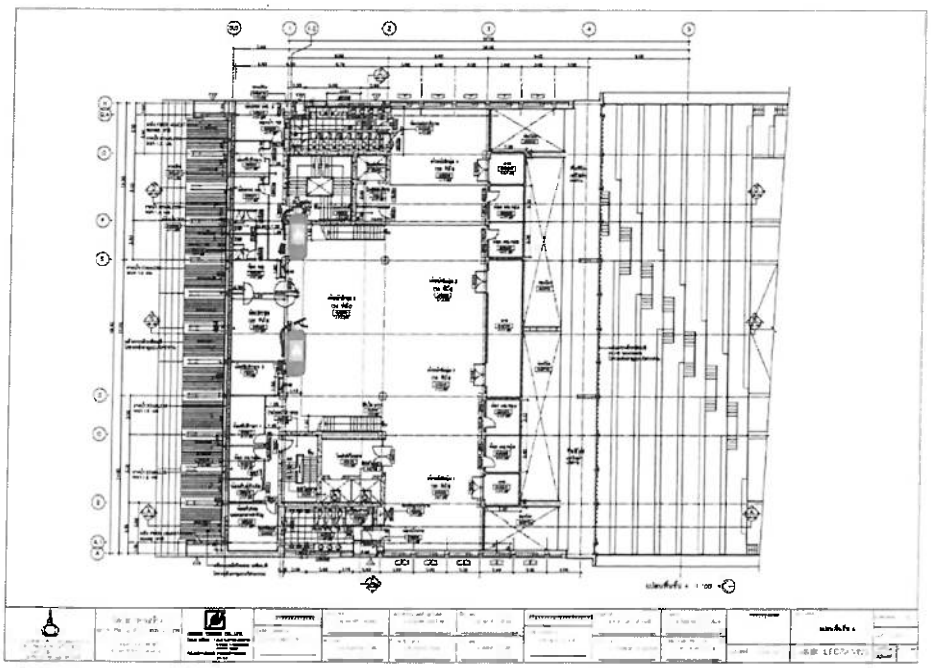
ผังตู้ดับเพลิงของอาคารสำนักงานพิพิธภัณฑ์เกษตรเฉลิม
พระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน) ชั้น 1

ผังตู้ดับเพลิงของอาคารสำนักงานพิพิธภัณฑ์เกษตรเฉลิม
พระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน) ชั้น 2

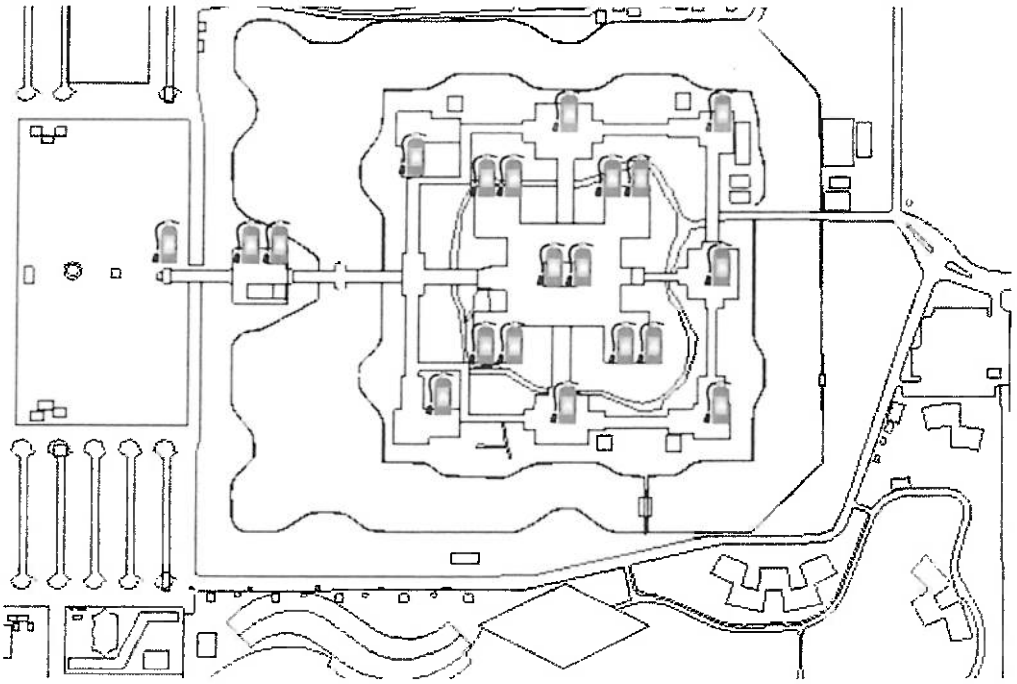

ผังตู้ดับเพลิงของอาคารสำนักงานพิพิธภัณฑ์เกษตรเฉลิม
พระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน) ชั้น 3

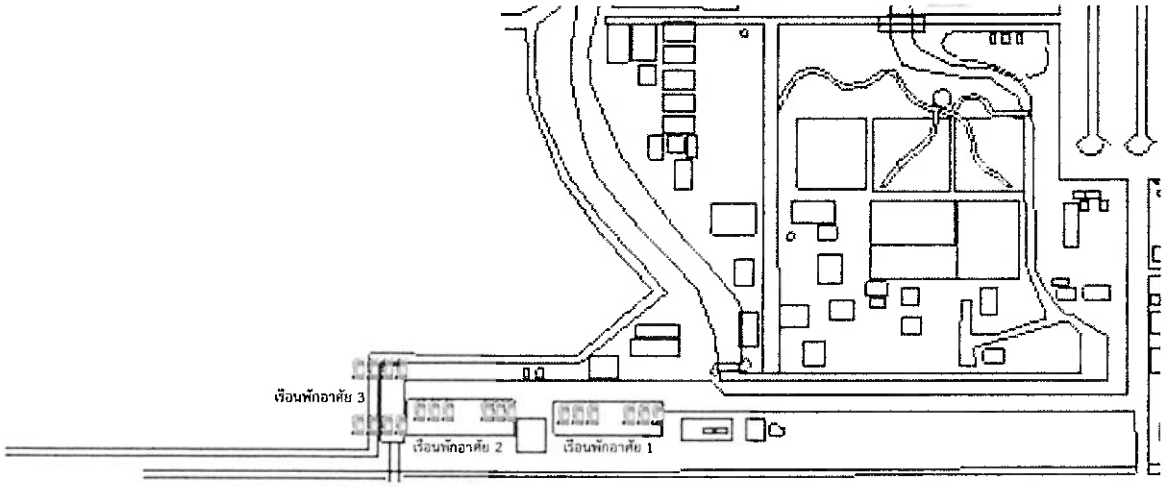

ผังตู้ดับเพลิงของอาคารสำนักงานพิพิธภัณฑ์เกษตรเฉลิม
พระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน) ชั้น 4

ตู้ดับเพลิงของกลุ่มอาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 9 อาคาร

ตู้ดับเพลิงของอาคารเรือนพักอาศัย

การเคลื่อนย้ายทรัพย์สิน

ให้คำนึงถึงความปลอดภัยของชีวิตเป็นอันดับแรก ทรัพย์สินให้เคลื่อนย้ายเฉพาะกรณีที่ปลอดภัยและได้รับมอบหมาย โดยจัดลำดับตามความสำคัญของเอกสาร ทรัพย์สิน หรือวัสดุที่องค์กรกำหนดไว้ล่วงหน้า

6. แผนบรรเทาทุกข์

ภายหลังเหตุสงบ ให้ดำเนินการสำรวจความเสียหาย ฟื้นฟูพื้นที่ และรวบรวมข้อมูลเพื่อให้สำนักงานสามารถกลับมาดำเนินงานได้โดยเร็ว แนวทางนี้สอดคล้องกับต้นแบบที่กำหนดให้มีการประสานงานกับหน่วยงานรัฐสำรวจความเสียหาย รายงานตัว ตรวจสอบผู้ประสบภัย ประเมินความเสียหาย และปรับปรุงแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า

- ประสานหน่วยงานดับเพลิง ตำรวจ หน่วยแพทย์ หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตามความจำเป็น
- กั้นพื้นที่เสียหายและห้ามผู้ไม่มีหน้าที่เข้าไปจนกว่าจะได้รับอนุญาต
- สำรวจจำนวนผู้ได้รับบาดเจ็บ สูญหาย หรือได้รับผลกระทบ
- ตรวจสอบอาคาร ระบบไฟฟ้า ระบบสาธารณูปโภค และความปลอดภัยก่อนกลับเข้าใช้งาน
- จัดทำบัญชีทรัพย์สินและเอกสารที่เสียหายหรือสูญหาย
- รายงานเหตุและความเสียหายต่อผู้บริหาร
- จัดทำแผนฟื้นฟูและแผนความต่อเนื่องในการปฏิบัติงานตามความจำเป็น
- ประชุมทบทวนเหตุการณ์ สาเหตุ ปัญหา อุปสรรค และมาตรการป้องกันไม่ให้เกิดซ้ำ

ภาคผนวก ก แบบฟอร์มรายงานเหตุเพลิงไหม้

สำนักงานพิพิธภัณฑ์เกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน)
สำนักอำนวยการ ฝ่ายจัดการและบริการทรัพยากร โทรศัพท์/โทรสาร 0-2529-2214
www.wisdomking.or.th e - mail : saraban@wisdomking.or.th

ที่ พกฉ 0101.1/ วันที่

เรื่อง รายงานเหตุเพลิงไหม้

เรียน ผู้อำนวยการ พกฉ.

ตามที่เกิดเหตุเพลิงไหม้ ณ ..... เมื่อวันที่ ..... เวลา ..... น. นั้น สำนักอำนวยการ โดยฝ่ายจัดการและบริการทรัพยากร ขอรายงานข้อเท็จจริงและผลการดำเนินการเบื้องต้น ดังนี้

1. ข้อมูลเหตุการณ์
   - 1.1 สถานที่เกิดเหตุ .....
   - 1.2 วันและเวลาที่เกิดเหตุ .....
   - 1.3 ผู้พบเหตุ ..... โทรศัพท์ .....
   - 1.4 วันและเวลาที่แจ้งเหตุ .....
   - 1.5 วันและเวลาที่ประกาศแจ้งเหตุและอพยพ .....
   - 1.6 วันและเวลาที่หน่วยดับเพลิงหรือหน่วยงานภายนอกมาถึง .....
   - 1.7 วันและเวลาที่เพลิงสงบ .....
2. ผลกระทบและความเสียหาย
   - 2.1 จำนวนผู้ได้รับบาดเจ็บ ..... คน
   - รายละเอียด .....
   - 2.2 จำนวนผู้สูญหายหรือผู้ติดค้าง ..... คน
   - รายละเอียด .....
   - 2.3 ความเสียหายต่ออาคาร สถานที่ และทรัพย์สิน
   - .....
   - .....
3. สาเหตุเบื้องต้นของการเกิดเพลิงไหม้
   - ☐ ระบบไฟฟ้า
   - ☐ อุปกรณ์หรือเครื่องใช้ไฟฟ้า
   - ☐ วัตถุไวไฟ
   - ☐ อื่น ๆ (ระบุ) .....
   - ☐ อยู่ระหว่างการตรวจสอบหาสาเหตุ

4. การระงับ...

4. การระงับเหตุและการดำเนินการ

4.1 อุปกรณ์ดับเพลิงที่ใช้ .....

4.2 ผู้ดำเนินการระงับเหตุ .....

4.3 การประสานหน่วยดับเพลิงหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง .....

4.4 การอพยพและตรวจสอบจำนวนบุคลากร ผู้ปฏิบัติงาน และผู้เข้ารับบริการ

.....

4.5 การดำเนินการภายหลังเพลิงสงบ .....

.....

5. ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะเพื่อป้องกันการเกิดเหตุซ้ำ

.....

.....

.....

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และโปรดพิจารณาสั่งการตามที่เห็นสมควร

ลงชื่อ ..... ผู้รายงาน

(.....)

ตำแหน่ง .....

วันที่ ...../...../.....

ภาคผนวก ข แบบตรวจตราความปลอดภัยด้านอัคคีภัย

รายการตรวจ	ปกติ	พบข้อบกพร่อง	หมายเหตุ/การแก้ไข
สายไฟ/ปลั๊ก/อุปกรณ์ไฟฟ้าอยู่ในสภาพปลอดภัย	☐	☐	
ไม่มีการเปิดเครื่องใช้ไฟฟ้าทิ้งไว้โดยไม่จำเป็น	☐	☐	
ถังดับเพลิงพร้อมใช้งานและมองเห็นชัดเจน	☐	☐	
ไม่มีสิ่งกีดขวางหน้าถังดับเพลิง	☐	☐	
ป้ายทางหนีไฟและไฟฉุกเฉินพร้อมใช้งาน	☐	☐	
ทางหนีไฟและประตูหนีไฟไม่มีสิ่งกีดขวาง	☐	☐	
วัสดุไวไฟจัดเก็บเหมาะสม	☐	☐	
ห้อง/พื้นที่เสี่ยงไม่มีแหล่งความร้อนผิดปกติ	☐	☐	
ระบบแจ้งเหตุ/อุปกรณ์เตือนภัยพร้อมใช้งาน	☐	☐	
โทรศัพท์/ช่องทางแจ้งเหตุใช้งานได้	☐	☐	

ภาคผนวก ค แบบประเมินผลการฝึกซ้อม

สำนักงานพิพิธภัณฑ์เกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน)
สำนักอำนวยการ ฝ่ายจัดการและบริการทรัพยากร โทรศัพท์/โทรสาร 0-2529-3349
www.wisdomking.or.th e - mail : saraban@wisdomking.or.th

1. ข้อมูลการฝึกซ้อม

วันที่ฝึกซ้อม .....

เวลา ..... น.

สถานที่/อาคาร .....

ประเภทเหตุการณ์จำลอง .....

จำนวนผู้เข้าร่วมการฝึกซ้อม ..... คน

2. บันทึกระยะเวลาการดำเนินการ

- เวลาที่พบเหตุ ..... น.
- เวลาที่แจ้งเหตุ ..... น.
- เวลาเริ่มอพยพ ..... น.
- เวลาที่อพยพถึงจุดรวมพล ..... น.
- ระยะเวลารวมในการอพยพ ..... นาที

3. ผลการประเมินการฝึกซ้อม

3.1 การแจ้งเหตุและการสื่อสาร

.....

.....

3.2 การอพยพและการปฏิบัติตามขั้นตอนความปลอดภัย

.....

.....

3.3 การตรวจสอบจำนวนผู้เข้าร่วมและความครบถ้วน ณ จุดรวมพล

.....

.....

3.4 จุดเด่นหรือข้อดีที่พบ

.....

.....

3.5 ปัญหา อุปสรรค และข้อจำกัดที่พบ

.....

.....

4. ข้อเสนอแนะ...

4. ข้อเสนอแนะและแนวทางการปรับปรุง

.....

.....

.....

5. สรุปผลการประเมิน

ผลการฝึกซ้อมโดยรวม

☐ เป็นไปตามเป้าหมาย

☐ เป็นไปตามเป้าหมายบางส่วน

☐ ควรปรับปรุงและฝึกซ้อมเพิ่มเติม

รายละเอียดสรุปผล

.....

.....

ลงชื่อ ..... ผู้ประเมิน

(.....)

ตำแหน่ง .....

วันที่ ...../...../.....

ภาคผนวก ง แบบกำหนดผู้รับผิดชอบและหน้าที่

หน้าที่	ชื่อ-สกุล	ตำแหน่ง/หน่วยงาน	หมายเลขติดต่อ
ผู้บัญชาการเหตุการณ์			
ฝ่ายสื่อสาร/ประสานงาน			
ฝ่ายดับเพลิง			
ฝ่ายอพยพ			
ฝ่ายรักษาความปลอดภัย			
ฝ่ายปฐมพยาบาล			
ฝ่ายช่าง/ระบบอาคาร			
ผู้ประสานงานหน่วยงานภายนอก			

ภาคผนวก จ ความรู้เกี่ยวกับไฟและการใช้ถังดับเพลิง

ไฟเกิดจากองค์ประกอบสำคัญ ได้แก่ เชื้อเพลิง ความร้อน และออกซิเจน การดับไฟจึงทำได้โดยตัดองค์ประกอบอย่างใดอย่างหนึ่งออกตามวิธีที่เหมาะสม

ประเภทของไฟที่ควรรู้ ได้แก่ ไฟจากของแข็งทั่วไป ไฟจากของเหลวไวไฟ ไฟจากก๊าซ ไฟจากโลหะ และไฟจากน้ำมัน/ไขมันประกอบอาหาร ทั้งนี้ให้เลือกชนิดถังดับเพลิงตามชนิดของเพลิงและคำแนะนำบนฉลากอุปกรณ์

วิธีใช้ถังดับเพลิงเบื้องต้น: ดึงสลักนิรภัย เล็งหัวฉีดไปที่ฐานของเปลวไฟ บีบคันบังคับ และกวาดหัวฉีดจากด้านหนึ่งไปอีกด้านหนึ่ง โดยยืนในตำแหน่งที่มีทางถอยหนี และหยุดทันทีหากไฟขยายตัวหรือมีควันมากจนไม่ปลอดภัย

การตรวจสอบถังดับเพลิงควรตรวจสภาพตัวถัง มาตรวัดแรงดัน สายและหัวฉีด ตำแหน่งติดตั้ง และสิ่งกีดขวาง โดยต้นแบบระบุให้ตรวจสอบเป็นประจำทุกเดือนและนำถังที่ใช้แล้วหรือชำรุดส่งตรวจสอบ/บรรจุใหม่

ข้อควรจำ: การดับเพลิงเบื้องต้นเป็นการปฏิบัติเฉพาะเมื่อเพลิงมีขนาดเล็ก ผู้ปฏิบัติมีความพร้อม มีอุปกรณ์ที่เหมาะสม และมีทางหนีที่ปลอดภัย หากมีความเสี่ยงต่อชีวิตให้เน้นการแจ้งเหตุและอพยพ

คู่มือป้องกันและระงับอัคคีภัย
สำนักงานพิพิธภัณฑ์เกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน)

ที่ปรึกษา

นางสาวสุภารัตน์ ปานผดุง ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสำนักอำนวยการ

คณะผู้จัดทำ

นายธงชัย บุญมา ตำแหน่ง เจ้าหน้าที่จัดการทั่วไป ปฏิบัติการระดับสูง

สอน
รับที่ 10558
วันที่ - 3 พ.ย. 2569
เวลา 10.52 น.

สำนักงานพิพิธภัณฑ์เกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน)
สำนักอำนวยการ ฝ่ายจัดการและบริการทรัพยากร โทรศัพท์/โทรสาร ๐๒-๕๒๙๒๒๑๔
www.wisdomking.or.th e-mail : Saraban@wisdomking.or.th

ที่ พกฉ ๐๑๐๑.๑/ [illegible] วันที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๙

เรื่อง ขอส่งคู่มือป้องกันและระงับอัคคีภัย สำนักงานพิพิธภัณฑ์เกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน)

เรียน ผู้อำนวยการ พกฉ.

ด้วยผู้อำนวยการสำนักอำนวยการ ได้มีบัญชาให้ฝ่ายจัดการและบริการทรัพยากรดำเนินการจัดทำคู่มือป้องกันและระงับอัคคีภัยของสำนักงานพิพิธภัณฑ์เกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน) เพื่อใช้เป็นแนวทางในการป้องกันและระงับอัคคีภัย ตลอดจนเตรียมความพร้อมในการรับมือกับเหตุอัคคีภัยที่อาจเกิดขึ้นภายในสำนักงานฯ

ในการนี้ ฝ่ายจัดการและบริการทรัพยากรได้ดำเนินการจัดทำคู่มือป้องกันและระงับอัคคีภัยของสำนักงานพิพิธภัณฑ์เกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน) เสร็จเรียบร้อยแล้ว จึงขอรายงานผลการดำเนินงานดังกล่าว โดยมีรายละเอียดปรากฏตามเอกสารที่ส่งมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หากเห็นชอบจักได้แจ้งเวียนต่อไป

(นายธงชัย บุญมา)
เจ้าหน้าที่จัดการทั่วไป
ปฏิบัติการระดับสูง

เห็นชอบ

รักษาการ
(ประเสริฐ มาลัย)
ผู้อำนวยการสำนักงานพิพิธภัณฑ์เกษตร
เฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

๓ พ.ย. ๖๙
(นางสาวสุภารัตน์ ปานผดุง)
ผู้อำนวยการสำนักอำนวยการ

(นางสาวสมฤดี วงศ์ปัญญา)
รองผู้อำนวยการสำนักงานพิพิธภัณฑ์เกษตร
เฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว